

הכנסת
היועצת המשפטית לכנסת

(סימוכין : 181868-2024)
ירושלים, ל' בכסלו התשפ"ה
31 בדצמבר 2024

לכבוד

חבר הכנסת	חבר הכנסת	חברת הכנסת	חבר הכנסת	חברת הכנסת
<u>עודד פורר</u>	<u>ולדימיר בליאק</u>	<u>אפרת רייטן מרום</u>	<u>נאור שירי</u>	<u>אורית פרקש הכהן</u>

שלום רב,

הנדון: פניותכם בנוגע למסמך התחייבות בין ראשי המטות של שר האוצר והשר לבטחון לאומי
סימוכין : מכתביכם מיום 31.12.24

במכתביכם שבנדון אתם מצרפים ידיעה של יובל קרני אליה צורף צילום של מסמך בכתב-יד הנושא כותרת "סיכום תקציבי בין משרד בל"מ למשרד האוצר על יתרת 2024 כדלקמן: ". המסמך חתום בידי ראשי המטות של השרים וחתימה שלישית שלא מצוין תחתיה של מי היא. בפנייתכם אלי ביקשתם את חוות דעתי למשמעויות אי גילוי קיומו של המסמך לכנסת, ואני מתכבדת להשיבכם כדלקמן :

1. סעיף 1 לחוק הממשלה, התשס"א-2001 (להלן – חוק הממשלה) קובע, בין היתר, שהסכם בכתב שנעשה בקשר להצבעה על חוק התקציב יימסר למזכיר הכנסת על ידי הצדדים להסכם בתוך שלושה ימים מיום החתימה ולא יאוחר מ-24 שעות לפני שתתקיים ההצבעה בכנסת. הנחיית היועצת המשפטית לממשלה בדבר יישום הסכמים פוליטיים בעלי משמעות תקציבית שמספרה 1.1801 מרחיבה את חובת השקיפות בהקשר זה לא רק להסכם קואליציוני כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הממשלה, אלא לכל אורך הליך החקיקה בכנסת או הבאת עניין מסויים לאישורה של הכנסת או של ועדה מוועדות הכנסת ורואה בה תנאי הכרחי ליישום ההסכם. בהתאם לעמדת היעוץ המשפטי לכנסת לאורך השנים, יש לקיים גילוי במליאה גם ביחס לסיכומים שלא הועלו על הכתב. על דברים אלה עמדתי גם במכתבי מיום 16.12.24, לחברת הכנסת מירב כהן, וכיתבתי בהעתק את שר האוצר.

2. תכליתו של סעיף 1 לחוק הממשלה היא מתן שקיפות לחברי הכנסת ולציבור וכן מתן זמן מספק לחברי הכנסת לגבש את עמדתם לפני ההצבעה¹. עם זאת, הסעיף לא קובע סנקציה על אי מסירת הסכם בכתב לכנסת, אך ברור כי ההנחה והציפייה היא שגורמי הממשלה הבאים בפני הכנסת מטעם הממשלה יעשו את הגילוי הנדרש, ודאי כשהוא מחויב על פי חוק הממשלה ; זאת, על מנת לשמור על מעמד הכנסת, כבודה וסדרי עבודתה מכוח עקרונות היסוד של השיטה. מכוח עקרונות אלה ולאור חוק הממשלה, על הממשלה לפעול בשקיפות מלאה מול הכנסת, ודאי

¹ ראו למשל בג"ץ 1635/90 יוסף זירז'בסקי נ' ראש הממשלה ו17-אח', פ"ד מה(1) 749 (1991).

בעניינים הקבועים במפורש בחוק הממשלה. מכל מקום, מקום בו לא נמסר לכנסת הסכם בכתב לפי סעיף 1 לחוק הממשלה, הדבר יכול להשליך מבחינה משפטית באופנים שונים בהתאם לנסיבות הספציפיות הן לענין מועד קיומה של ההצבעה, והן לענין משמעות התשובה שניתנה לכנסת סמוך להצבעה. עם זאת, השאלה **העובדתית** בדבר קיומו של הסכם בכתב העונה על הוראות סעיף 1 לחוק הממשלה היא שאלה שעל הממשלה וגורמיה להשיב לה.

3. ביום 18.11.24 דנה הכנסת בקריאה הראשונה בהצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025) (מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה-2024 (להלן: הצעת חוק רווחים לא מחולקים) ובהצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2025) (הקפאת שכר נושאי משרה ברשויות השלטון וברשויות מקומיות בשנת 2025 והעלאת דמי ביטוח לאומי), התשפ"ה-2024. הצעות אלה קשורות בתקציב המדינה לשנת 2025, אך הקריאה הראשונה בהצעת חוק התקציב לשנת הכספים 2025, התשפ"ה ובהצעות הנלוות לה (הצעת חוק מסגרות תקציב המדינה (הוראות מיוחדות לשנת 2025) (תיקוני חקיקה), התשפ"ה-2024; הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2025), התשפ"ה-2024; והצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2025), התשפ"ה-2024) התקיימה ביום 16.12.24. באותו מועד, שר האוצר נשאל שאלות שונות בקשר לקיומם של הסכמים קואליציוניים הנוגעים לתקציב. על כל השאלות עליהן הוא נשאל, הוא השיב בשלילה.
4. מכיוון שמדובר בשאלות עובדתיות המצויות אצל הממשלה, אני מכתבת בהעתק את שר האוצר ואת השר לביטחון לאומי שראשי המטות שלהם חתומים על המסמך שצירפתם וכן את מזכיר הממשלה, היועצת המשפטית לממשלה והיועץ המשפטי למשרד האוצר לקבלת התייחסותם הן בשאלת אי הנחתו של המסמך ואי הגילוי אודותיו והן בעניין המידע אודות הסיכום התקציבי.
5. היום צפויה להתקיים הצבעה בקריאה השניה והשלישית על הצעת חוק רווחים לא מחולקים. מבלי לקבוע מסמרות בדבר משמעויות אי הגילוי, עמדתי היא שטרם הצבעת הכנסת בקריאה השנייה והשלישית על הצעת החוק, על שר האוצר לתת תשובות בפני הכנסת בענין זה טרם ההצבעה.

בכבוד רב,

שגית אפיק

העתק:

חבר הכנסת אמיר אוחנה, יושב ראש הכנסת
מר בצלאל סמוטריץ', שר האוצר
חבר הכנסת איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי
חבר הכנסת אופיר כץ, יושב ראש הקואליציה
מר יוסי פוקס, מזכיר הממשלה
עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה
עו"ד אסי מסינג, היועץ המשפטי למשרד האוצר